

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Servisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emeric Les-
ner., Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Julia
Leopold (VII. Erzsébet-körm).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pub-
licări mai dese după tarifară
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXVIII.

„GAZETA” iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungari
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ri de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — A cât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 59.

Brașov, Luni-Marți 15 (28) Martie

1905.

Buimăcălă.

De tot turbure și incurcăta e situațiunea interioară de la noi. De aceea e și mare buimăcălă ce domnesce în țeră.

Când vorbim de situațiunea interioară înțelegem crisa ungară cu toate ale ei. Și între cele ce stau în legătură cu această crisă de sigur nu vor ocupa locul cel din urmă imprevizibilele critice, în care se găsesc actualmente națiunile nemaghiare, cari compun majoritatea locuitorilor acestui stat.

Adevărat, că cuvântul îl au așii numai politicianii națiunii maghiare și că de celelalte popore, în afară de Croați, nici că se face amintire în sfatul, unde se fierbe zama erei nouă cu păcatele vechi, ce s'astăptă să urmeze. Dér tocmai faptul, că de așa numitele naționalități nu se vorbește de loc în aceste momente grave, face ca situațiunea lor specială ca individualități naționale să fie și mai gravă și amenințătoare de cât s'ar pără.

Mai alaltăerî, vorbind de ceea ce se petrece în Ungaria, cei din „Reichsrath” diceau: *Nil de nobis sine nobis*. Ei bine, ce se dăcă atunci cele de ce milioane de nemaghiari, cari ca popore cu individualitatea lor deosebită fac parte constitutivă din statul ungar și în consecință au și dreptul de a pretinde să se țină sémă și de ele?

Deja când s'a înființat dualismul, de a căruia răsturnare cu fundu'n sus se tratăză așii, nu s'a ținut sémă de aceste popore și decât acesta a fost o nenorocire, atunci e și mai mare nenorocirea, că până acuma naționalitățile, de care vorbim, n'au fost în stare să se impună și să constrângă pe guvernanți să le respecte drepturile și individualitatea lor națională.

În deosebi noi Românii, ce am urmărit și urmărim în luptele noastre politice în primul rând decât în respectarea individualității noastre naționale? De ce ne-am constituit cu toții la 1881 într'un mare partid național, de ce poporul nostru a îndurat cu bărbăție atâtea prigoniri și suferințe în ultimii trei-deci de ani, decât nu pentru validitatea dreptului de a trăi în această țeră ca popor român?

Despre această ar trebui să fim cu toții pe deplin lămuriti. În nisele clipite de așa mare cumpănă pentru viitor ar trebui să scim de ce e vorba, care este adevăratul nostru scop și în ce direcțiune trebuie să ne încordăm toate puterile, ca prin unire și solidaritate să ne scim face respectați. Ar fi timpul suprem să eșim odată din buimăceala, în care ne-a aruncat micinimia celor fără credință tare în puterea de viață și menirea neamului nostru, a celor, cari lătesc în poporul nostru credința deșertă, că face destul pentru apărarea intereselor și a drepturilor sale, decât pretinde să se respecte

și esecute cutare lege ungurescă, botezată „lege pentru egala îndreptățire a naționalităților, de fapt însă adusă tocmai ca să servescă celor mai tari ca mijloc spre a submina temelia individualității lor naționale.

Și mai mare zăpăcălă s'a produs însă în capetele omenilor prin aceea, că de câți-va ani încôce într'o parte a presei noastre cestiunea de existență a românismului dela noi e înfățișată ca atârând dela așa dîsa politică de „activitate”, cum ea este practică așii la noi.

Mult abus s'a făcut și se face cu modul cum se discută asupra „activității” și a „pasivității”, fără de cea mai mică orientare asupra adevăratei situațiuni a poporului nostru în lupta pentru apărarea individualității sale naționale, fără a cunoșce cum se cade nici măcar fazele, prin cari a trecut această luptă de trei-deci de ani încôce.

Mai ales în momentele de față, când ar trebui ca gândul și aspirațiunile poporului nostru să se ridice pe un pedestal mult mai înalt, este demoralisător efectul, ce-l produce asupra spiritului său o discuțiune sêcă, care de mult și a perdut substratul și apară așii anachronistică.

Majestatea Sa despre limba de comandă.

Francisc Kossuth într'un articol mai nou publicat în „Magyarország” spune, că în audiențele din Viena venind vorba despre acordarea limbii de comandă maghiare, a repetit mereu declarația: „*nu pot s'o fac!*” »Budapești Hirlap» întregese observarea lui Kossuth cu următoarea informațiune, ce dăce că o primesce din isvor eminent de la bărbăți, cari au fost primiți în audiență. Maj. Sa ar fi dîs:

— *Nu pot s'o fac, nu pot să dau așa ceva!* Insumi am esperiat cu ocaziunea manevrelor, că comanda maghiară a honvedimei ungare și comanda honvedimei croate causăză mare încurcătura și necaz. Și totuși, honvedimea nu stă în legătură atât de strînsă cu armata, ca singuraticele părți ale armatei comune. Ce s'ar întâmpla, decât în război s'ar produce încurcături și mistificări din cauza diferitelor limbi? Ar urma pagube incalculabile, ceea-ce eu nu pot să hasardez. Sciu, că sunt unii, cari dîc, că comanda în două limbi nu slăbesce armata. Dér eu n'o pot face acesta! Trebuie apoi să țin cont de efectele ce le-ar avé acordarea comandi maghiare asupra poporelor din Austria. În Austria bântue lupta de naționalitate din cauza cestiunei limbii și se pôte lua ca sigur, că decât s'ar întâmpla o schimbare și s'ar da Ungariei o astfel de concesiu: atunci nici în Austria nu s'ar mai pôte menține comanda unitară. Ce se va alege atunci din unitatea armatei? Armata unitară este așii un factor de putere în Europa, de care toate puterile trebuie să țină cont. *Aliații noștri încă se încred în forța armatei unitare*, și cine scie ce ar dăce aliații noștri, decât prin bifurcație s'ar slăbi armata în organizmismul ei?..

În chipul acesta își apără Maj. Sa punctul său de vedere.

Regele României despre cestiunea macedonă. Dîarul »Wiener Tagblatt» din Viena anunță, că M. S. Regele Carol ar fi făcut de cîrînd următoarele declarațiuni în privința cestiunei macedonene: Regele admitînd seriozitatea situațiunei în Macedonia, s'a arătat încreșător. Pacea nu va fi turburată anul acesta; cu totă agitația bandelor, pôte că se va reuși și anul viitor a se evita complicațiuni. România are cel mai mare interes la păstrarea păcei. Românii urmăresc cu un viu interes acțiunea puterilor în Macedonia. Cu toate că populația românească din Macedonia este numărosă, cea populație este devotată Sultanului, dér își iubesc și propria ei limbă, religie și naționalitate; din această cauză Sultanul a făcut Românilor macedoneni unele concesiu.

Ambasadorii marilor puteri la Constantinopol au sprijinit dreptele aspirații ale Românilor macedoneni.

Regele a relevat bunăvoința contelui Goluchowski față cu aspirațiile Românilor. Spre a se asigura liniștea în Macedonia ar trebui să se sporască simțitor numărul ofițerilor străini. Acum autonomia Macedoniei n'ar fi mijlocul cel mai practic pentru restabilirea ordinei.

Regele a observat în sfîrșit, că mișcările bandelor în Macedonia sunt, în sporile și descreșterile lor, în relațiune barometrică cu evenimentele din Extremul-Orient.

Crisa ungară.

(Audiența lui Col. Szell. — Szögyeny-Marich la Majestatea Sa. — Conferențe de partid.)

După ruptura, ce a adus cu sine sfîrșitul misiunei contelui Andrassy ca *homo regius*, cei mai mulți credeau că va urma imediat numirea unui ministeriu de afaceri, seu cum am mai dăce de funcționari, ori vre-o altă măsură estraordinară.

N'a fost însă așa. Era pregătit, se dăce, așa ceva, dér în momentul ultim prin chemarea în audiență a lui Wekerle, Maj. Sa s'a decis a mai face încercări nouă de a capacita pe cei din opoziție și de a face posibilă o soluțiune fie și numai provisorie, pe cale regulată parlamentară.

Sâmbătă la ora 1 d. a. a fost primit în audiență Coloman Szell. Asupra acestei audiențe se colportăză diferite versiuni. Un lucru însă e cert: Col. Szell n'a părăsit cabinetul Maj. Sale nici în calitate de ministru președinte designat, nici ca mandatar al coronei însărcinat cu vre-o misiune specială. Szell însuși crede, că ar fi fără de scop rolul unui nou *homo regius*, căci ori și ce misiune a acestuia s'ar sfîrși cu același fiasco, în fața atitudinii ce o păstrăză Coróna și coalițiunea, ca și misiunea lui Andrassy.

Din toate aceste reiese, că audiența lui Szell n'a avut nici un rezultat Cercurile politice înclină însă a atribui îndelungatei convorbiri a monarhului cu consilierul său cel mai apreciat, o înfrîurire însemnată asupra mersului crisei, deore-ce se presupune, că Szell și fără mandat prea înalt se va folosi de influența sa personală în direcția de a capacita pe politicianii, cari îi stau mai aproape, în sens împăciuitor.

Din Berlin se anunță, că ambasadorul austro-ungar de acolo Szögyeny-Marich a plecat Sâmbătă la Budapesta. Din isvor

acreditat se vestesc, că ambasadorul n'are intenția de a lua asupra-și vre-o misiune specială, ceea-ce nu i-s'a oferit, ci ca unul din cei mai vechi consilierii a Maj. Sale și ca fost ministru maghiar a latere, își va expune părerile asupra crisei.

Un mare dîar vienes vorbind despre importanța audienței ambasadorului dăce, că Szögyeny-Marich va raporta fără îndoială monarhului despre ceea-ce cred aliații (Germania) monarhiei cu privire la urmările ce rezultă din crisa actuală ungară, ce înfrîurire ar pôte să aibă sguduirea pactului dualist asupra valorii monarhiei ca membru al alianței și ca atitudine vor observa în o astfel de situațiune factorii normativi ai politicii germane. Actuala majoritate din parlamentul ungar trebuie să țină cont de faptul, că crisa ungară n'are un caracter local, ci un caracter internațional. La acesta se reduce motivul chemării ambasadorului austro-ungar în audiență la Maj. Sa.

Ca moment important în desfășurarea evenimentelor mai relevăm conferențele partidului liberal și partidului independist. Miercuri se va întruni conferența partidului liberal, care este convocată cu scop de a respinge bănuiala ivită în timpul din urmă, că partidul ar intenționa să sprijinească vr'o acțiune neparlamentară.

În conferența partidului independist ținută Sâmbătă seara, a fost vorba despre persoanele, cari ar fi designate ca viitori miniștri presidenți. La această discuție Kossuth n'a luat parte, ci la sfîrșitul discuțiunei a făcut declarația, că înainte de toate trebuie resolutată cestiunea formală, adică înțelegerea asupra programului coalițiunei. El a declarat de repeți-ori, că escluderea din program a cestiunei militare ar pôte să urmeze numai atunci, când vor fi abandonate pretensiunile ministeriului de război privitoare la sporirea contingentului de recruți și a creditului de 450 milioane. Acastă condiție însă, dăce Kossuth, nu e acceptată de numitul ministeriu.

Mai amintim, că în decursul acestei săptămâni va veni la Budapesta și ministerul comun de esterne contele Goluchowski. Călătoria lui Goluchowski încă se aduce în legătură cu crisa.

Regele Carol cătră biroul și comisia camerei române.

După cum am anunțat, Regele Carol a primit Vineri la amiazi biroul și comisia Adunării deputaților însărcinată a-i presenta Adresa de răspuns la Mesagiul tronului. După-ce Adresa a fost citită de președintele Camerei române, Regele a răspuns următoarele:

„Domnule președinte,
„Domnilor deputați,

»Sentimentele de devotament ce mi-le arătați din partea Camerei deputaților, deșteptă în sufletul Meu un viu răsunset de recunoștință.

»Tot așa de viuă îmi este mulțumirea de a pôte constata, că Camera, — în cea dintăi rostire a voinței sale, — afirmă necesitatea de a urma opera de consolidare a gospodăriei noastre de Stat prin alcătuirea unui buget bine echilibrat, și de a păstra Țerei o deplină și adevărată

121.799/36 și fondul de pensii al funcționarilor la cor. 466,106.

Suma destinată pentru scopuri culturale și de binefacere s'a hotărât a se împărți conform propunerii publicate deja în fôia d-vôstră.

Prețul marcelor de prezență s'a fixat cu cor. 10 ca și în anii trecuți, atât pentru centrală, cât și pentru filiale.

Ultimul punct la ordinea zilei a fost alegerea a doi membrii în direcțiune în locul celor eșiți după ordinea vechimei.

Presidentul adunării generale cedând locul prezidial d-lui Alexandru Lebu, se procedează la alegere prin sedule, al cărei rezultat se constată a fi fost următorul: Iosif St. Șulufiu 319 voturi, George Pop de Băsești 316, Dr. Nicolae Comșa 10, Victor Fincu 7, Constantin Popp 6 voturi, un bilet alb.

În urma acestora au fost declarați realeși d-nii Iosif St. Șulufiu și George Pop de Băsești, ambii cu mandat pe 6 ani.

Exhaustivă fiind ordinea de zi, adunarea generală a fost închisă.

X.

Presă maghiară și — adevărul.

Înainte cu două săptămâni s'a sinucis într'un hotel din Clușiu un învățator român, lăsând poliției o scrisoare, în care spune, că își ia viața fiindcă conaționalii săi români l'au persecutat din cauză, că el era un propovăduitor al culturii maghiare.

Numele sinucigașului era Teodor Daul și unele foi maghiare spuneau, că a fost învățator în Iosășel, altele în Huedin, parcă ar fi vrut anume să pervertescă opinia publică. Adevărul e, că Daul după cum se va vedea din corespondența de mai jos a fost învățator în Ineu (Solnoc-Dobâca.)

Comentarele foilor maghiare prezentau pe sinucigașul ca pe un martir al culturii maghiare, silit de nesfârșitele persecuțiuni ale Românilor să-și ia viața.

»Br. H.« din Brașov în numărul 30 dela 14 Martie sub titlul „Daul Tivadar“, consacreză învățatorului sinucigaș un articol de 73 rânduri, din care reproducem în traducere câteva pasaje:

»Purtătorul numelui de mai sus — d-nea »Br. H.« — a reprezentat o figură rară der permanentă a societății naționaliste din Ardeal. A fost un propovăduitor nepretențios, der harnic al culturii statului maghiar. A fost de nascere român, învățator gr. c. în B. Huedin (!) și și-a câștigat merite întru răspândirea culturii maghiare. Statul maghiar însă și societatea maghiară n'a fost în stare a-l scăpa de persecuțiile, cu care l'a fost urmărit tocmai fiindcă făcea serviciul statului maghiar și societății maghiare...

»Deoarece însă propriii săi conaționali, extremii români, nu conțineau cu boicotul, a plecat la Clușiu și într'un hotel s'a împușcat în inimă. Înainte de a-și stinge viața a scris o scrisoare, în care arată, că nu mai putea suferi timbrarea de »trădător« din partea conaționaliilor săi. S'a lehamăntat de prigonirile neîncetate acest martir român al culturii maghiare și și-a găsit refugiul în morțe.

Autorul acestui articol constată, că sunt mulți »Dauli« printre Români — chiar și aici în Brașov, der sunt momțiți și influențați prin școlă, biserică, diare, și Românil pe care nu-l pot convinge cu binele, alergă la forță și terore, mănându-l în brațele morții.

»Br. H.« își termină articolul așa:

„T. Daul a murit pentru noi, pentru limba noastră, pentru cultura noastră. Se cuvine să punem pe mormântul lui această modestă cuvântă.“

Cum stă afacerea cu »martirajul patriotic« al lui T. Daul se poate vede din corespondența ce ni-o trimite un bărbat fruntaș din comitatul Solnoc-Dobâca, care a cunoscut de aproape faptele »martirului.« Éta acea corespondență:

Lăpușul unguresc, 24 Martie 1905.

Onorată Redacțiune!

Diarele unguresci au făcut mare tărăboiu că un anumit Daul Tivadar învățator

confesional gr. or. în comuna Ineu de lângă Lăpușul unguresc s'a sinucis în un hotel din Clușiu persecutat de români pentru sentimentele sale patriotice.

Diarele unguresci ar face mai bine decât înainte de a publica astfel de neadevăruri s'ar informa dela competenți despre starea faptică și nu s'ar lăsa trase pe sfôră de unii și alții la Teodor Daul, un șarlatan patentat, pe care nici morțe nu l'a spălat de rușinea pungășiei împreună cu numele său și care va rămâne pe veci în comunele unde a fost ca învățator, și în anele gendarmeriei din Lăpușul unguresc.

Diarele unguresci și de astă-dată se pot felicita preamărind un escroc sub firma patriotismului veritabil.

Lucrul de altcum stă astfel. Il descriu cunoscând starea faptică, ca publicul românesc să-și potă face și în acest cas judecata despre morala și iubirea de adevăr a diaristicii »patriotice«.

Teodor Daul — după cum ulterior acum se scie pe aici — e de origine din Bănat, a fost învățator de stat în comitatul Caraș-Severin. De acolo i-au dat drumul și a trecut în România, a stat pe acolo ca învățator scurt timp, a făcut pungășii. Dacă l'au dat afară peste frontieră ori a trecut prin vama cucului pozitiv nu se scie, destul că om de omenie nu a fost nici acolo.

Toți s'au mirat, și Români și străini, în tómnă anului trecut, când au vădut un tânăr cu exterior destul de recomandabil, maniere bune, îmbrăcat elegant, bătând aproape în fie-care di stradele Lăpușului, și auzind că acesta e învățatorul din Ineu, o comună mică delăsătată, situată în munți la pôlele șatrei lui Pintea.

Toți se întrebau cum a venit acesta chiar la Ineu? Il compătineau chiar.

În tótă Joia când în Lăpuș e tîrg de săptămână Daul se plimba nervos pe strade, seu singur seu însoțind vre-o fată de măestru; ér séra rêsunau birturile de vocea lui de altcum plăcută, delectând societatea inteligentilor străini ce veniau la tîrg.

După petrecere, clar la cap, — căci nu era excesiv — își lua o birjă și pleca acasă la Ineu.

Înainte de sinucidere cu vre-o 4 zile iese la ivélă că Daul a falsificat 3 cambii, parte a falsificat suma (în loc de 50 cor. a indus 150 cor.) parte subscrierile preotului și curatorului din Ineu punând chiar sigilul bisericesc pe unul. Aflându-se asta, preotul și curatorul din Ineu au denunțat, casul la pretură, acésta la gendarmii, trimițându-se depeși de urmărire, la 12 posturi de gendarmii până și la Clușiu, Tiuș, Brașov, Predeal, căci Daul dispăruse deja de pe aici, cu o di mai înainte.

La câteva zile apar articole fulminante la adresa Românilor în diarele din Peșta și Clușiu despre sinuciderea lui Daul lăsând o epistolă la adresa poliției din Clușiu că pe el persecuțiile Românilor pentru sentimentele sale patriotice îl silesc să se sinucidă, ér diarele unguresci momentan fac mare cas și dau în Români, bucurându-se că au un nou motiv de a lovi în ei.

A mai eșit acum la ivélă, că în timpul cât a fost învățator de stat a fost căsătorit, divorțându-se de soția cu doi copii.

Diploma de învățator nu și-a prezentat-o senatului bisericesc din Ineu sub pretextul că îi este încă la consistor. (?)

Pe scurt resumând motivele sinuciderei, aceste sunt: falsificări de cambii, ér urmarea logică mandat de arestare a unui astfel de pungăș. Pe Români i-a înșelat, pe ei i-a furat, între ei a trăit, deci la insistanța păgubașilor a fost persecutat de lege cu dreptul. Asta e déră persecuția Românilor în contra sinucigașului Daul, pentru că un sërman preot și un tîeran ajunsși acum în procese cu băncile, au voit să aresteze pe acel pungăș, care le-a luat pânea din gura familiilor, ca el să-și potă satisface poftele vanitose de mare cavalier și Don Juan, și în momentul când poliția din Clușiu era la ușa camerei hotelului

unde era cu locuința, ca să pună mâna pe el, și-a tras un glonț, ce singur a mai putut să-l scótă din gura temniței bine meritate.

Patriotul.

Statistica locuitorilor Dobrogei.

Motivul de căpetenie, care s'a invocat până acum contra contopirei absolute a Dobrogei în corpul României, a fost majoritatea populațiunii streine. Comparând astăzi cifra populației române față de numărul streinilor, cade dela sine acest obstacol, care a întârziat încorporarea definitivă a Dobrogei la patria mamă.

D-l căpitan Ionescu, membru al Societății Geografice Române, autorul celei mai noue și mai importante »Monografii a Dobrogei«, basându-se pe isvórele oficiale, a stabilit un tablou important asupra populațiunii Dobrogei pe timp de 20 de ani, din 5 în 5 ani, pe județe și naționalități.

În anul 1900 numărul locuitorilor din Dobrogea s'a urcat la 261.490 suflete și anume: în județul Constanța 137.061 locuitori dintre cari 74.792R omâni, ér în județul Tulcea 124.429, dintre cari 50.244 Români.

Aruncând o privire asupra tabloului compus de d-l căpitan Ionescu, vedem, că elementul românesc s'a înmulțit în mod simțitor în cei 20 de ani dela 1880 și până la 1900. Cei 40.499 de Români din anul 1880 au ajuns cifra considerabilă de 124.798, adică s'au înmulțit de trei ori pe atâta cât erau înainte cu 20 de ani. Tóte celelalte populațiuni cu limbă străină au rămas seu staționare seu au dat îndărăt, ori decât s'au înmulțit, creșterea numărului lor e neînsemnată.

Bulgarii s'au înmulțit, în 20 de ani, cu 9842 suflete. Turcii s'au împușinat, în 20 de ani, cu 4940 suflete. Tătarii s'au împușinat, în 20 de ani, cu 431 suflete. Tiganii s'au înmulțit, în 20 de ani, cu 1577 suflete. Rușii s'au înmulțit, în 20 de ani, cu 5304 suflete. Lipovenii s'au înmulțit în 20 de ani cu 3617 suflete. Grecii s'au înmulțit, în 20 de ani, cu 2624 suflete. Armenii s'au înmulțit, în 20 de ani, cu 1376 suflete. Ovreii s'au înmulțit, în 20 de ani, cu 268 suflete. Germanii s'au înmulțit, în 20 de ani, cu 5721 suflete. Diferite națiuni s'au înmulțit, în 20 de ani, cu 3049 suflete.

După cum rezultă din acésta statistică numai Turcii și Tătarii s'au împușinat în Dobrogea. Tóte celelalte populațiuni s'au înmulțit, dovedind starea prosperă a Dobrogei dela anexarea ei la România.

ULTIME SCIRI.

Londra, 26 Martie. »Times« e informat, că după sciri sosite la statul maior rusesc, forțele inimice din Manciuria se află adî la o depărtare de 40 miluri unele de altele. Rușii își întăresc pozițiunile. Japonessii au încetat cu urmărirea probabil ca să-și completeze cadrele.

Correspondentul diarului »Daily Mail« a fost primit de ministrul de finanțe rusesc Kokovcev, care i-a declarat, că asupra rêsboiului seu păcei dispune Țarul și că în cestiunea acésta finanțele jócă numai un rol secundar.

Petersburg, 26 Martie. Un ucaz al Țarului autorisează pe ministrul de finanțe să deschidă în țără un împrumut în valóre de 200 milioane ruble cu 5%.

Romă, 26 Martie. În sedința de eri a camerei Tiltoni a comunicat membrilor adunării demisiunea cabinetului. Sedințele camerei s'au amânate. Până la resolvarea crizei ministeriale, ministeriul actual rămâne în funcție.

Budapesta, 27 Martie. Ambasadorul Szögyeny a sosit din Berlin. Pe ziua de astăzi i-s'a fixat audiența la Maiestatea Sa. Acestei audiențe i-se atribue mare importanță. Szö-

gyeny va comunica părerile ce domnesc la Berlin asupra limbii maghiare ca limbă de comandă, precum și modalitățile cum s'ar pute încheia convenția comercială cu Germania în cas când s'ar introduce teritorul vamal independent. Szögyeny a avut eri convorbiri cu șefii disidenților. În cercurile opoziționale privesc cu neîncredere misiunea lui Szögyeny, despre care se crede, că nu va isbuti.

Gutuliu, 27 Martie. Rușii își ocupă încetul cu încetul pozițiile și restabilesc contactul între sine. Dispoziția trupelor e bună.

Varșovia, 27 Martie. Poliția a găsit într'o criptă din cimiteriu 80 bombe.

Bibliografie.

»Caractere morale«. Acésta carte atât de instructivă, bine scrisă și folositoare, mai ales pentru tinerimea din școlile medii scrisă de reposatul profesor de limba română Ioan Popea dela gimnasiul nostru din Brașov se găsece la librăriile și la tipografia noastră din Brașov precum și la celelalte librării române din țără și este una din cele mai potrivite cărți pentru premii. Dér nu numai pentru băeți, ci și pentru fete acésta carte este de mare preț pentru înmulțirea cunoscințelor și formarea caracterului lor.

Atragem atențiunea cetitorilor noștri, că la dorința veduvei autorului repocat, acésta carte se vinde cu prețul moderat de 2 coróne esemplar (plus 20 bani porto.)

Diverse.

Vindecarea cancerului. Mare senzație provócă publicarea unui articol în revista medicală din Londra »Lancet«. Un medic raportează, că după un tratament a patru medici, un pacient care suferea de o umflătură cancerosă enormă de limbă, fú sfătuit ca să se supună unei operațiuni chirurgicale. El refuză și renunță la tratamentul medical. În schimb s'a tratat singur cu apă în care a fiert un pumn de viorele și a stat apoi 24 ore. Jumătate din acea apă stătută a băt-o, ér cealaltă jumătate a întrebuintat-o pentru comprese calde. Resultatul a fost o vindecare completă în timp de două luni a bólei considerate de mulți medici ca un cancer periculos.

»Daily Mail« amintesc, că Mady Margaret Marsham a obținut succese analóge cu apa de viorele în 1901; ea suferea de cancer la gât. După un tratament de două săptămâni cu viorele, ea fú pe deplin vindecată.

Medicii sunt perplexi și dic, că asemenea sciri de vindecarea cancerului cu mijlóce aproape indiferente ca viorelele, trebuesc luate cu rezervă. De-ocamdată nu există contra cancerului alt mijloc, decât operațiunea. Nenumărutele încercări de a curarisi cancerul cu medicamente, n'au avut până acum nici un succes.

Când să întorci césul? La acésta întrebare răspunde »Journal Suisse d'horlogerie« următoarele: Diminéta și din următoarele motive: Înainte de tóte un Zimberic din nou întors desvóltă mai multă putere și e din acésta pricină în stare de a neutralisa sdruncinările cari influențéză în timpul zilei asupra balanțierului. Al doilea trebuie să umble césul 32 de ore; decât uși séra să-l întorci, el stă nóptea și decât n'ai alt ceasornic la dispoziție nu scie la câte césuri este. Dacă întorci césul diminéta, atunci el se opresce ziua când poți lesne să afli óra. Séra — și acesta e al treilea motiv, — să întâmplă ușor să fie enervat și ostenit și să întorci prea tare stricând astfel zimbericul. Diminéta așa ceva se întâmplă rar. Mai este și un al patrulea motiv la unii și anume, că se scólă mai regulat decât se culcă.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți**

(La cărțile aici înșirăte este a se mai adauge
pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru
rec-mandație.)

Scrieri literare pentru popor.

„**Carnetul Roșu**“, o interesantă no-
velă nihilistă, tradusă din germană de Mo-
gul. O broșură de 104 pagini, format octav
mic. Broșura oferă o lectură ușoară și dis-
tractivă — „**Moșul**“ e cunoscut celor
noștri din numărösele sal- lucrări publicate
în foiaș diarului Gaz. Trans. Prețul cu
posta 50 bani.

„**Caractere morale**, exemple și sen-
tențe ucluse din istoriile și literaturile po-
porelor vechi și moderne“ de Ioan Popea
prețul cor. 2.50 (cu posta cor. 2.70.) Pen-
tru România 3 Lei, la care este a se adau-
ge și portul postal.

„**Dietetica populară**, scrisă cu deo-
sebită considerațiune la modul de vețuire
a țeranului român, de Simeon Stoica, me-
dic pensionat. Conține vre-o 25 figuri în
text. Se vinde acum în loc de cor. 1.60 cu
1 cor. + 10 b. porto;

„**Instrucțiuni populare** despre da-
torințele și drepturile purtă datorului dere-
edate de Wilhelm Niemandz. Acastă carte
e un îndreptar de o trebuință nespuse de
mare pentru toți căți au afaceri cu dările.
Prețul cor. 1.20 plus 10 bani porto.

„**Omul**“, noțiuni din anatomie și
fisiologie și reguli igienice pentru conser-
varea sănătății și a corpului omeneșc de
George Cătană inv. Acastă carte serveșca
ca manual pentru anul al IV-lea al școle
pop., pentru școlele de repetiție și pentru
poporul nostru. Prețul 50 bani (plus 5 b.
porto.)

„**Cugete și considerațiuni din es-
periența vieții lui Arghirobarb**. Con-
ține 170 de sfaturi înțelepte, scoșe din pă-
țania vieții. Prețul 20 b. (cu posta 24 b.)

„**Novela de Sienkiwicz**: „Natură și
viață“. „Sluga veche“ și „Ianco musican-
tul.“ Traducere de I. C. Panțu; o broșură
de 192 pag. Prețul 80 bani + 5 bani porto.

I. C. Panțu: „In plasă“. „In Balta“.
„Cale grea“. „La Căde“. „La cărciuma
lui Tiriplic.“ **Schițe din viața dela țera**. O
broșură de 112 pag. cu prețul 40 bani (+ 5
bani porto.)

I. C. Panțu: „**La țerg**“, povestire din
viața unui cioban. O broșură din 32 pag.
cu prețul 16 bani + 3 bani porto.

„**Lira Bihorului**, o carte cu po-
vestiri istorice scrisă în versuri, de Antoniu
Pop. Prețul 40 b. (cu porto 46 bani).

„**Părintele Nicolae**, schiță din viața
preoților de G. Simu Prețul 60 b. + 6 bani
porto.)

„**Săpătorul de bani**, comediă în trei
acte, localisată de A. Popp. Se recomandă
mai ales pentru cei vrău să jöce teatrul.
Prețul 24 bani (prin postă 28 b.)

„**Vieța după mörte**, seu nemurirea
sufletului, dedusă din misterul ființei ome-
neșci și desertăciunea celor trecătoare, de I.
P. Ediția II. Prețul cor. 1. (Cu posta cor.
1.10).

„**Poesii** de R. V. Buticescu. Prețul
era la început 2 cor. 40 b., acum numai
eor. 1.20 (cu posta cor. 1.40)

„**Suspîn și zimbire**, poesii și prosă
de A. Pop. Prețul 80 bani (cu porto 86 b.)

„**Taina norocului** seu Povestea sa-
tului Nemernicenii de Tache Brânduș. Acastă
carte e förte potrivită pentru poporul
nostru și costă 1 cor. (+ 10 b. p.)

„**Balade populare** de Avram Corcea
costă cor. 1.60 plus 10 b. porto. Pentru
România 3 lei 20 b.

„**Banca de școlă** de I. Dariu, 30 b.
plus 10 b. p.)

„**Disciplina în serviciul educa-
țiunii** de I. Dariu, 40 b. (plus porto 10 b.)

„**Idealul învățătorului român** de I.
Dariu, 40 b. (plus porto 10 b.)

„**Lilice dela Pind**, poesii macedo-
nene-originale și daco-române de P. Vulcan,
cor. 2 (pl. porto 10 b.)

„**Supplex Libellus Valachorum**“,
memoriul prezentat împăratului Leopold II.
de cătră episcopii Bob și Adamovici în
numele poporului român din Transilvani-
la anul 1791. Textul original latinesc și
alătura de acesta traducerea româneșcă
făcută de profesorul Dr. E. Dăianu. Un
esemplar broșat costă 1 cor. + 5 b.
porto.)

„**Românii Seceleni**. Causela decadenței
lor economice și mijlöcele de îndreptare.
Disertațiune de Ioan I. Lăpădat. 30 bani
plus 5 bani porto.

„**Versuri de dor**, adunate din poeții
români de A. Prețul 50 bani (+ 5 b. porto.)

„**Doi prinși în cursă**, comediă într'un
act de A. Kellner localisată de I. Em. Bo-
bancu. Prețul 24 bani (+ 3 b. porto.)

„**Țigani**, schiță istorică, de I. P.
Reteganul. Prețul 1 cor. (+ 10 bani porto.)

„**Cartea ilustrată** pentru copii și copile
de George Simu. Acastă broșură conține
poesii istorice și morale spre escitarea
gustului de oetit la copii. Prețul 50 bani
+ 5 b. porto.)

„**Excursiuni pe munții Țerei Bârsei** și
ai Făgărașului din punctul „La om“ de pe
„Buceci“ pănă dincolo de „Negoiul“. Des-
coperiri, întregite cu schițe istorice despre
Castelele și țera Făgărașului de I. Turcu,
protonotar pensionat al comitetului Făgă-
raș. Prețul 2 lei plus 10 b. porto.

„**Dr. Iosif Frapport** prelucrată de Ioan
Papiu. Prețul 60 bani plus 10 bani porto.

„**Dinu Millian** roman. Nenuica sfânt,
de Const. Mille. Prețul 2 cor. plus 10 bani
porto.

„**Feciorul Popei**. Facerea Joiței. O drăf
goste a veacului. Rochia Căței. Amedeo
Madini. Din viața tristă. După natură. Ba-
calaureatul de Const. Mille. Prețul 2 cor.
plus 10 b. porto.

„**Prosă și versuri**, fabule de Gr. M.
Alexandrescu prețul 30 b. plus 5 b. porto)

— A apărut tomul I. din „**Novela**“ de
Vasilie Ranta Buticescu. Broșura are 286
pagini și conține istoriore frumoșe scris,
într'un limbagiu plăcut. Prețul ei e 1 cor.
60 bani plus 20 bani porto.

„**Pe pragul mormântului**“, de
preotul G. Simu, conține versuri funebrele
pentru popor și pentru inteligența. Pr. 50
bani (+ 6 b. porto.)

„**Proba de foc**, comediă într'un act după
A. Cotzebue, localisată de Irina Sonea în
Bogdan 30 b. plus 10 b. porto.

„**Istoria lui Stan Pătitul**. Partea a II-a.
Femeia în versuri pentru popor de I. Tom.
Totan învățător, preț. 20 b. plus 3 b. prt.

„**Poesii**, de Bolintineanu. Bătăliile Ro-
mânilor, II. Prețul 1 cor. (plus 10 b. porto.)

„**Juvenilia**, prosă și versuri, de Sextil
Puscariu. Prețul cor. 1.60, pl. 20 b. porto.

„**Opiniunea publică**, conferența ținută
a Atheneul român de C. Dissescu la 27
Februarie 1885, prețul 50 b. plus porto 5
bani.

„**Îmbunătățirea stărei sătenilor** de Gr.
G. Pencescu, prețul 50 b. + 5 b. porto.

„**Nu mă uita!** Colecțiune de versuri
pentru ocașiuni funebrele. Aranșată prin
N. F. Neorățiu. Ediț. IV. Prețul 50 bani.
(+ 5 b. p.)

„**Pribeag**, ediția I-a de Ioan Iosif See-
opol Preț. cor. 1. 50 b. pl. 10 b. porto.

„**Poesii** de Al. A. Macedonski. Preț.
3 cor. pl. 20 b. porto.

„**Scriitori, cetitori și critici** de N. Ră-
dulescu-Niger 50 b. plus 5 b. porto.

„**Lira Sionului** seu cântarea sərbători-
lor de Aron Boca Velchereanu 50 b. plus
10 b. porto.

„**Bocete adevă Cântări la mörți**, adu-
nate de I. Pop-Reteganul. Prețul 40 bani.
(+ 10 b. p.)

„**Cu vörful penei**, scrieri satirico-hu-
moristice de Antoniu Pop 1 Cor. plus 10 b.
porto.

„**Poesii** de Vasile Ranta Buticescu.
Edițiunea „Amicului Familiei“. Prețul 1
cor. 20 b. plus 10 b. porto.

„**Umbre și lumini** poesii de Em. Pă-
rdeanu, cor. 2-50 (porto 20 b.)

„**Asupra situațiunei**, articoli și foișöre de
Iönt A. Lăpădat. Preț. 40 b. pl. 10 b. porto)

„**Istoria legii noue** scrisă de Dr. Victor
Szmigelski. Tomul II: Isus ca preot. Cu
aprobarea Prea-veneratului Ordinariat me-
tropolitan gr. cat. de Alba-Iulia și Făgă-
raș. Prețul 3 cor. 40 b. plus 20 b. porto.

„**Influința francesă în România** de Al.
Xenopol profesor la universitatea din Iași
Cu 50 b. + 5 b. porto.

„**O rosă veștejită**“ cu text nemțeso
după Heine și româneșc de Matilda Cug-
ler-Poni pentru voce și pian. Prețul 1
cor. + 5 bani porto.

„**O söră la stină**“ idilă pentru piano.
Prețul 1 cor. + 5 bani porto.

„**Balada**“ pentru violină cu acompa-
niare de pian, Prețul 1 cor. 25 fil. plus
5 bani porto.

„**Gazeta Transilvaniei**“
cu numărul à 10 fil. se vinde
la zarafal Dumitru Pop, la tu-
tungeria de pe parcul Rudolf
a lui Spuderca și la Eremias
Nepoții.

Cursul la bursa din Viena.

Din 25 Martie n. 1905.

Renta ung. de aur 4%	118.55
Renta de coröne ung. 4%	98.15
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	89.80
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	98.35
Bonuri rurale croate-slavone	98.50
Impr. uug. cu premii	222.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	172.—
Renta de hârtie austr.	100.30
Renta de argint austr.	100.30
Renta de aur austr.	120.—
Renta de coröne austr. 4%	100.45
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	93.15
Losuri din 1860.	157.60
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.45
Acții de-ale Băncei ung. de credit	787.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	674.75
Napoleondor	19.10
Mărci imperiale germane	117.20
London vista	240.—
Paris vista	95.30
Note italiene	95.40

Cursul pieței Brașov.

Din 26 Martie n. 1905.

Bancnote rom. Cump.	18.72	Vënd.	18.76
Argint român	18.60	„	18.68
Napoleondor	19.06	„	19.10
Galben	11.20	„	11.30
Ruble Ruseset	2.53	„	2.54
Mărci germane	117.20	„	117.50
Lire tarceset	21.50	„	21.60
Soris. fonc Albina 5%	101.—	„	102.—

**Unde se mănăncă bine
și se bën VINURI curate
de Mediaș BERE de Pilsen
„Urquell“ pröspătă dela cep în
fie-care di ? La ~ ~ ~**

**Restaurantul Schwarzburg
în Brașov, Str. Spitalului nr. 20.**
Lista de bucate româneșcă.
De o cercetare numerosă se rögă
G. R. GLIGORE CRISTEA,
46-50 conducătorul restaurantului.

Antreprisa de pompe funebre
E. TUTSEK
se află de present
în Strada Porții nr. 3.
vis-avis de Băcănă Stéua Roșie.
12-20

**Contra tusei, regușeli și catarului
are efect mai bun**
Bomböne Pemete
ale lui **RÉTHY,**
se observă că la cumpărare se se
oeră espres Bomböne Réthy, de öre-
ce sunt multe imitații rele.
Un carton 60 bani.
Se cumpărăm numai
RÉTHY Pemete Bomböne.
19-0.1517.

**Abonamente la
„Gazeta Transilvaniei“**
se pot face ori și când pe timp mai
îndelungat seu lunar.

TIPOGRAFIA
A. Mureșianu
Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provödut cu cele mai
bune mijlöce tehnice și fiind bine asortat cu tot
felul de caractere de litere din cele mai moderne
este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce
comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.	REGISTRE și IMPRIMATE pentru töte speciile de serviciuri.
CĂRȚI DE SCIINȚA, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE	BILANȚURI.
STATUTE.	<i>Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.</i>
FOI PERIODICE.	<i>Couverte, in tolä mărimca.</i>
BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.	TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
PROGRAME ELEGANTE.	PREȚURI-CURENTE și DIVERSE
BILETE DE LOGODNĂ și DE NUNTĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.	BILETE DE ÎNMORMENTARI.
ANUNȚURI.	

Comandele eventuale se primesc în biurou
tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în eta-
giul, îndêrpt în curte. — Prețurile moderate. —
Comandele din afară rugăm a le adresa la
Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.